2024ལོའི་ཟླ་7ཚེས་26
པར་ངོས་འདིའི་འགན་འཁུར་རྩོམ་སྒྲིག་པ། ཨོ་རྒྱན་ཚེ་རིང་། ཕྱོགས་བསྡུས་གསར་འགྱུར། རེས་གཟའ་པ་སངས། 3

ལྷ་སའི་མཉམ་འདྲེས་སྨྱན་སྦྱོར་ལྟེ་གནས་
སུ་གནས་ཚུལ་འབྱོར་གསལ། ཚེས་23ཉིན་གྱི་ཕྱི་
དྲོར་སྟག་རྩེ་ཆུས་ཀྱིས་ཆེད་དོན་ཚོགས་འདུ་འཚོགས་
ནས་ཏང་གི་སྐབས་ཉི་ཤུ་པའི་ཀྲུང་ཨུ་ཚང་འཛོམས་
གྲོས་ཚོགས་ཐེངས་གསུམ་པའི་དགོངས་དོན་སློབ་སྦྱོང་
དང་། དྲིལ་བསྒྲགས། ལག་བསྟར་བཅས་བྱས་པ་
དང་འབྲེལ་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་ལས་དོན་བཀོད་སྒྲིག་ཀྱང་
བྱས་པ་རེད།
ཚོགས་འདུའི་ཐོག སྟག་རྩེ་ཆུས་ཨུད་ཀྱི་འགོ་
ཁྲིད་གཙོ་བོས་ཚང་འཛོམས་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་དགོངས་
དོན་གསལ་འགྲེལ་གནང་བ་དང་། སློབ་སྦྱོང་གི་
གལ་ཆེའི་རང་བཞིན་བསྟན་ཞིང་། ཤང（གྲོང་
རྡལ）ཁག་དང་སྡེ་ཚན་ཁག་གིས་མགྱོགས་མྱུར་སློབ་
སྦྱོང་ཚོགས་ཆུང་སྒྲིག་འཛུགས་བྱས་ཏེ། ཚང་
འཛོམས་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་དགོངས་དོན་ཏང་ཡོན་ལས་
བྱེད་པ་ཚང་མར་བརྒྱུད་བསྒྲགས་བྱ་དགོས་པའི་བླང་
བྱ་བཏོན་པ་རེད། ཚང་མས་ཏང་གི་སྐབས་ཉི་ཤུ་
པའི་ཀྲུང་ཨུ་ཚང་འཛོམས་གྲོས་ཚོགས་ཐེངས་གསུམ་
པའི་དགོངས་དོན་སློབ་སྦྱོང་དང་ལག་བསྟར་བྱས་
ཏེ། བསམ་བློ་དང་བྱ་སྤྱོད་ཚང་འཛོམས་གྲོས་ཚོཊ་
ཀྱི་དགོངས་དོན་ཐོག་གཅིག་གྱུར་ཡོང་བ་
དང་། སྟག་རྩེ་ཆུས་ཀྱི་སྤུས་ཚད་མཐོ་བའི་འཕེལ་
རྒྱས་ལ་རོགས་རམ་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་གཅིག་རྗེས་གཉིས་

མཐུད་ངང་བཤད།

སྟག་རྩེ་ཆུས་ཨུད་གཞུང་དོན་ཁང་གི་ཀྲུའུ་རེན་
ཧུའུ་ཡུང་ཀྲི་ཡིས་ཕྱིས་འབྱུང་ངས་ཏང་ཡོན་ལས་བྱེད་
པ་སྒྲིག་འཛུགས་བྱས་ནས་ཚང་འཛོམས་གྲོས་ཚོགས་
ཀྱི་དགོངས་དོན་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པ་དང་དུས་མཚུངས་
ལས་ཀའི་དོན་དངོས་དང་ཟུང་འབྲེལ་བྱས་ཏེ།
ཚང་འཛོམས་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་དགོངས་དོན་ལག་ལེན་
མཐར་ཕྱིན་བསྟར་རྒྱུ་ཡིན། ང་ཚོས་ད་ཐེངས་ཀྱི་
སློབ་སྦྱོང་འདི་གོ་སྐབས་སུ་བྱས་ཏེ། སྒྱུར་བཅོས་
ཁྱོན་ཡོངས་ནས་གཏིང་ཟབ་ཏུ་གཏོང་བའི་ལས་དོན་
ཁག་ཏན་ཏིག་དང་ཞིབ་ཕྲའི་ངང་བསྒྲུབ་རྒྱུ་ཡིན།
“བྱ་སྤྱོད་ཆེན་པོ་གསུམ”དམ་འཛིན་བྱ་གཞིར་བྱས་
ཏེ། སྒྱུར་བཅོས་ཁྱོན་ཡོངས་ནས་གཏིང་ཟབ་ཏུ་
གཏོང་བའི་ལས་དོན་དང་མཉམ་འདྲེས་གང་ལེགས་
བྱས་ཐོག སྟག་རྩེའི་དཔལ་འབྱོར་དང་སྤྱི་ཚོགས་དེ་
བས་ལེགས་པ་དང་དེ་བས་མགྱོགས་པའི་སྒོ་ནས་
འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་རྒྱུར་སྐུལ་འདེད་བཏང་ནས་མི་
དམངས་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཐོབ་སྣང་དང་། སྐྱིད་
སྣང་། བདེ་སྣང་བཅས་ཆེ་རུ་གཏོང་གང་ཐུབ་བྱ་རྒྱུ་
ཡིན་ཞེས་བཤད།
སྟག་རྩེ་ཆུས་འཕྲོད་བསྟེན་བདེ་ཐང་ཨུ་ཡོན་
ལྷན་ཁང་གི་ཀྲུའུ་རེན་གཞོན་པ་ཕེ་ཞའོ་ལུང་གིས་ཕྱིས་
འབྱུང་ང་ཚོས་བདེ་ཐང་གི་སྟག་རྩེའི་འཛུགས་སྐྲུན་

བྱེད་པའི་དམིགས་ཚད་ལ་དམིགས་ཏེ། སྨན་བཅོས་
འཕྲོད་བསྟེན་སྒྲིག་སྲོལ་སྒྱུར་བཅོས་མུ་མཐུད་གཏིང་
ཟབ་ཏུ་གཏོང་བ་དང་། གཞུང་བཙུགས་སྨན་ཁང་
གི་སྤྱི་ཕན་རང་བཞིན་འགྱུར་བ་མེད་པར་མཐའ་
འཁྱོངས་བྱེད་པ། རྫོང་ཁོངས་ཀྱི་སྨན་བཅོས་གཅིག་
མཐུན་ཚོགས་པ་འཛུགས་སྐྲུན་ལ་སྐུལ་འདེད་གཏིང་
ཟབ་གཏོང་བ། སྤུས་ལེགས་སྨན་བཅོས་ཐོན་ཁུངས་
གཏིང་ཟབ་ཏུ་གཏོང་བ་དང་མཉམ་འདྲེས་རྒྱ་ཆེར་
གཏོང་བར་མུ་མཐུད་སྐུལ་འདེད་གཏོང་བ། སྨན་
བཅོས་འཕྲོད་བསྟེན་གྱི་ཤེས་ལྡན་པའི་དཔུང་ཁག་
འཛུགས་སྐྱོང་ལ་མུ་མཐུད་ཤུགས་སྣོན་རྒྱག་པ་བཅས་
བྱ་རྒྱུ་ཡིན་ལ། རྫོང་ཁོངས་སྨན་བཅོས་ཞབས་ཞུའི་
སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་ཆུ་ཚད་རྒྱུན་མཐུད་ངང་མཐོ་རུ་གཏོང་བ་
དང་། རྫོང་དང་ཤང་གི་སྨན་བཅོས་སྒྲིག་གཞི་གཞི་
གཅིག་ཅན་དུ་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་རྒྱུར་སྐུལ་འདེད་ཏན་
ཏིག་བཏང་སྟེ“གཞི་རིམ་དུ་ཐོག་མར་སྨན་བཅོས་
དང་། ཕྱོགས་གཉིས་ནས་སྨན་བཅོས། ཛ་དྲག་
ཞན་དབྱེ་ནས་སྨན་བཅོས། གོང་འོག་མཉམ་
འགུལ”བཅས་ཀྱི་གོ་རིམ་ལྡན་པའི་སྨན་བཅོས་རྣམ་
པ་དངོས་སུ་བསྐྲུན་ནས་མང་ཚོགས་ཀྱི“སྨན་བཅོས་
བྱེད་དཀའ་བ་དང་སྨན་རིན་མཐོ་བའི”གནད་དོན་
ཐག་གཅོད་ཏན་ཏིག་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་བཤད།
（བྱམས་པ་ཚེ་རིང་གིས་སྒྱུར་ཞུས་བྱས）

སྟག་རྩེ་ཆུས་ཀྱིས་ཏང་གི་སྐབས་ཉི་ཤུ་པའི་ཀྲུང་ཨུ་ཚང་འཛོམས་གྲོས་ཚོགས་ཐེངས་གསུམ་པའི་དགོངས་དོན་སློབ་སྦྱོང་དང་ལག་བསྟར་བྱས་པ།

ཉེ་ཆར། ཁྲེང་ཀོན་ཆུས་རྔ་ཆེན་ཁྲོམ་གཞུང་གཙང་རལ་སྡེ་ཁུལ་ཏང་སྤྱི་ཁྱབ་ཀྲི་པུས་གྲོང་ཚོར་བཅའ་སྡོད་ལས་དོན་རུ་ཁག་དང་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་སྲིད་གཞུང་གཞུང་ཁོངས་རྒྱུ་ནོར་ལྟ་སྐུལ་དོ་དམ་ཨུ་ལྷན་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཏང་ཀྲི་པུའུ། སྡེ་ཁུལ་གྱི་དུས་རབས་གསར་པའི་ཤེས་དཔལ་ལག་ལེན་ས་ཚིགས་བཅས་ཀྱིས་མཉམ་དུ་ལས་ཐོག་ཏང་ཡོན་དང་དྲ་མིག་ལས་དོན་པ་དང་དུས་རབས་གསར་པའི་ཤེས་དཔལ་ལག་ལེན་དང་བླངས་པ། གཉིས་ལྡན་དུད་སྦྲེལ་གྱི་དུད་དཔོན་བཅས་ཁྱོན་མི་60་ལྷག་ཙམ་སྒྲིག་འཛུགས་བྱས་ནས། གཙང་རལ་རི་མགོ་ཕུག་ལམ་དང་ཁྲེང་ཀོན་མེ་ཏོག་ལྡུམ་ར་Cཁུལ་གྱི་སྲང་ལམ་སོགས་སུ་རྒྱལ་གཅེས་འཕྲོད་བསྟེན་ལས་འགུལ་གྱི་བཅོས་སྒྲིག་ཆེན་པོའི་བྱ་སྤྱོད་སྤེལ་བ་རེད། བྱ་སྤྱོད་སྤེལ་རིང་ཚང་མས་ལག་ཏུ་གད་སྙིགས་ཁུག་མ་དང་ཕྱགས་མ་སོགས་འཁྱེར་ནས་འགྱིག་ཤོག་དང་། འཛུཊ་སྐྲུན་གྱི་གད་སྙིགས། འཚོ་བའི་གད་སྙིགས་སོགས་གཙང་མར་ཕྱགས་པ་རེད།
པར་འདི་ནི་བྱེད་སྒོ་སྤེལ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན།
（སྟོབས་རྒྱལ་གྱིས་སྒྱུར་ཞུས་བྱས）

འཕྲོད་བསྟེན་གྱི་གནད་དོན་བསལ་ནས་གཙང་ཞིང་གྲལ་འགྲིག་པའི་ཁོར་ཡུག་བཏོད་པ།

ལྷ་སའི་མཉམ་འདྲེས་སྨྱན་སྦྱོར་ལྟེ་གནས་སུ་
གནས་ཚུལ་འབྱོར་གསལ། ཏང་ཡོན་མང་ཚོགས་
ཀྱི་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་ཁྲིམས་སྐྱོང་བྱང་
ཚད་མཐོ་རུ་གཏོང་ཆེད། ཉིན་ཤས་གོང་། རང་
སྐྱོང་ལྗོངས་མཐོ་རིམ་མི་དམངས་ཁྲིམས་ཁང་གིས་
སྟོད་ལུང་བདེ་ཆེན་ཆུས་གདོང་དཀར་སྡེ་ཁུལ་དུ་
ཁྲིམས་ལུགས་ཁྱབ་གདལ་གཏོང་བའི་སྒྲོག་འགྲེལ་གྱི་
བྱེད་སྒོ་སྤེལ་བ་རེད།
བྱེད་སྒོ་སྤེལ་ཡུལ་དུ་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་མཐོ་རིམ་
མི་དམངས་ཁྲིམས་ཁང་གི་ཁྲིམས་དཔོན་བསྟན་འཛིན་
དབང་མོས་གོ་སླ་བའི་སྐད་ཆའི་ཐོག་ནས་མང་ཚོགས་
ཀྱི་འཚོ་བ་དང་འབྲེལ་བ་དམ་ཟབ་ཡོད་པའི་གཉེན་
སྒྲིག་ཁྱིམ་ཚང་གི་རྩོད་གཞི་དང་། དམངས་ཁྲོད་ཀྱི་
དངུལ་བུན་གཏོང་ལེན་གྱི་རྩོད་གཞི། སྡོད་ཁང་
མཛེས་བཟོའི་གན་རྒྱའི་རྩོད་གཞི་སོགས་དང་འབྲེལ་
བ་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་ལུགས་ཤེས་བྱ་ཁྱབ་གདལ་བཏང་
བ་དང་འབྲེལ་ཉེ་བའི་ལོ་འགའི་རིང་ཁྲིམས་ཁང་གིས་
བདག་སྤྲོད་བྱས་པའི་གྱོད་དོན་གཙོ་བོའི་རིགས་
དང་། ཁྱད་ཆོས། གྱོད་དོན་ཞིབ་གཅོད་བྱེད་པའི་
ཁྲོད་ཀྱི་གནད་དོན་དང་ཟུང་འབྲེལ་བྱས་ནས་འགྲེལ་
བཤད་བྱས་ཏེ། རྒྱ་ཆེའི་མང་ཚོགས་ཀྱིས་དུས་རྒྱུན་
གྱི་འཚོ་བའི་ཁྲོད་དུ་རང་རྟོགས་ངང་ཁྲིམས་ལུགས་

སྦྱོང་བ་དང་། ཁྲིམས་ལུགས་སྲུང་བ། ཁྲིམས་
ལུགས་སྤྱོད་པ་བཅས་བྱེད་པའི་ཐད་ཁྲིད་སྟོན་བྱས་
པར་དྲིལ་བསྒྲགས་ཀྱི་ཕན་འབྲས་བཟང་པོ་ཐོན་ཡོད།
སྒྲོག་འགྲེལ་མཇུག་བསྒྲིལ་རྗེས་སྡེ་ཁུལ་གྱི་ལས་
བྱེད་པ་དང་མང་ཚོགས་ཀྱིས་གཅིག་རྗེས་གཉིས་མཐུད་
ངང་ཐེངས་འདིའི་ཁྲིམས་ལུགས་ཁྱབ་གདལ་གཏོང་བའི་
སྒྲོག་འགྲེལ་བྱེད་སྒོས་མང་ཚོགས་ཀྱིས་དོ་ཁུར་བྱེད་པའི་
བཅའ་ཁྲིམས་ཤེས་བྱར་དམིགས་སའི་རང་བཞིན་ལྡན་
པའི་དབྱེ་ཞིབ་དང་འགྲེལ་བཤད་བརྒྱབ་ཡོད་པས།
མང་ཚོགས་ཀྱི་འཚོ་བ་དངོས་དང་མཐུན་ཡོད་ལ།
མང་ཚོགས་ཀྱི་དོ་ཁུར་བྱེད་སར་ལན་བཏབ་ཡོད།
དེས་མང་ཚོགས་ལ་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་བཅའ་ཁྲིམས་ཤེས་བྱ་
ཤེས་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད་ཅེས་བཤད། ཕྱིས་འབྱུང་།
སྟོད་ལུང་བདེ་ཆེན་ཆུས་གདོང་དཀར་ཁྲོམ་གཞུང་གིས་
རང་འགུལ་ངང་བྱ་སྤྱོད་སྤེལ་ཏེ། བཅའ་ཁྲིམས་དྲིལ་
བསྒྲགས་དང་སྒྲོག་འགྲེལ་ཐད་སྔར་བས་ཤུགས་སྣོན་
བརྒྱབ་ཐོག འགལ་བ་དུས་ཐོག་ཏུ་བསལ་ཏེ། མང་
ཚོགས་ཀྱིས་ཁྲིམས་བཞིན་ལས་དོན་སྒྲུབ་པ་དང་།
ཁྲིམས་བཞིན་གནད་དོན་ཐག་གཅོད་བྱེད་པ། ཁྲིམས་
བཞིན་འགལ་བ་སེལ་བ་བཅས་བྱེད་པའི་འདུ་ཤེས་དང་
ནུས་པ་ཆེ་རུ་གཏོང་རྒྱུ་རེད།
（བྱམས་པ་ཚེ་རིང་གིས་སྒྱུར་ཞུས་བྱས）

གདོང་དཀར་སྡེ་ཁུལ་གྱིས་ཁྲིམས་ལུགས་ཁྱབ་གདལ་གཏོང་བའི་སྒྲོག་འགྲེལ་གྱི་བྱེད་སྒོ་སྤེལ་བ།

（པར་ངོས་དང་པོར་མཐུད）ལོ་ངོ་40ཡི་རིང་ཐོག་
མཐའ་བར་གསུམ་དུ་ཀུང་སིའི་འཕེལ་རྒྱས་ཐད་དོ་
ཁུར་བྱེད་བཞིན་ཡོད། རང་ནུས་ཁོ་ནར་བརྟེན་ནས་
བཙུགས་པའི་ཞ་མོན་མཁའ་འགྲུལ་ཚད་ཡོད་ཀུང་
སིར་ད་ཆ་མཆོང་བརྒལ་རྣམ་པའི་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་བ་
མཐོང་དུས་ང་རང་དགའ་པོ་བྱུང་ལ་བློ་ཡང་བདེ་པོ་
བྱུང་ཞེས་གསུངས་ཡོད།
ཞི་ཅིན་ཕིང་གིས་དུས་རབས་གསར་པའི་རྒྱང་
སྐྱོད་ཀྱི་ལམ་བུ་གསར་པའི་ཐོག ཁྱེད་ཚོས་ཕུལ་བྱུང་
གི་སྲོལ་རྒྱུན་དར་སྤེལ་གཏོང་བ་དང་། བསྒྱུར་
བཅོས་གསར་གཏོད་རྒྱུན་འཁྱོངས་བྱེད་པ། ལྟེ་བའི་
འགྲན་རྩོད་ནུས་པ་ཆེ་རུ་གཏོང་བ། བདེ་འཇགས་
ཀྱི་མཐའ་ཐིག་བརྟན་པོ་སྲུང་བ་བཅས་བྱས་ཏེ།
དཔལ་འབྱོར་དང་སྤྱི་ཚོགས་གོང་འཕེལ་ལ་ཞབས་ཞུ་
དང་མཚོ་འགག་གཡས་གཡོན་གཉིས་ཀྱི་སྤེལ་རེས་
མཉམ་ལས་ལ་སྐུལ་འདེད་གཏོང་བའི་ཐད་དགེ་
མཚན་ལྡན་པའི་ནུས་པ་འདོན་སྤེལ་བྱས་ཐོགདམངས་སྤྱོད་མཁའ་འགྲུལ་ལས་རིགས་སྤུས་མཐོའི་
གོང་འཕེལ་དང་འགྲིམ་འགྲུལ་རྒྱལ་ཁབ་སྟོབས་ཆེན་
འཛུགས་སྐྲུན་བྱ་ཆེད་དུ་སྟོབས་ཤུགས་དེ་བས་ཆེ་བ་
ལེགས་སྐྱེས་སུ་འབུལ་རྒྱུའི་རེ་བ་ཡོད་ཅེས་ནན་
གསུངས་གནང་ཡོད།
ཞ་མོན་མཁའ་འགྲུལ་ཚད་ཡོད་ཀུང་སི་ནི་
1984ལོའི་ཟླ་7པར་བཙུགས་ཤིང་། རང་རྒྱལ་གྱི་
དེང་རབས་ཅན་གྱི་ཁེ་ལས་ལམ་ལུགས་ལྟར་གཉེར་
སྐྱོང་བྱེད་པའི་མཁའ་འགྲུལ་ཀུང་སི་ཐོག་མ་དེ་

ཡིན། ཞ་མོན་དུ་ཕྱག་ལས་གནང་རིང་། ཞི་ཅིན་
ཕིང་སྐུ་ངོ་མས་ཐོག་མའི་གསར་འཛུགས་དུས་རིམ་གྱི་
ཞ་མོན་མཁའ་འགྲུལ་ཚད་ཡོད་ཀུང་སིར་དཀའ་
གནད་མང་པོ་མཐུན་སྦྱོར་ཐག་གཅོད་གནང་མྱོང་བ་
མ་ཟད། ཞ་མོན་མཁའ་འགྲུལ་ཚད་ཡོད་ཀུང་སིའི་
བསྒྱུར་བཅོས་གོང་འཕེལ་ལ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་
དུ་ཐུགས་ཁུར་དང་མཛུབ་སྟོན་གནང་བཞིན་ཡོད།
མིག་སྔར། ཞ་མོན་མཁའ་འགྲུལ་ཚད་ཡོད་ཀུང་སིས་
གཉེར་སྐྱོང་བྱེད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཕྱི་ནང་གི་མཁའ་
འགྲུལ་ལམ་ཐིག་400ཙམ་ཡོད་པ་དང་། ལོ་རེར་
འགྲུལ་པ་སྐྱེལ་འདྲེན་བྱེད་ཚད་མིའི་ཐེངས་ཁྲི་4000
ལ་ཉེ་བ་ཟིན་པ། དེ་སྔ་བདེ་འཇགས་འཕུར་བསྐྱོད་
ཀྱི་སྐར་ལྔའི་བྱ་དགའ་དང་ཀྲུང་གོའི་སྤུས་ཚད་བྱ་
དགའ་སོགས་ཀྱི་གཟི་བརྗིད་ཐོབ་མྱོང་ཡོད། ཉེ་
དུས། ཞ་མོན་མཁའ་འགྲུལ་ཚད་ཡོད་ཀུང་སིའི་ལས་
མི་ཡོངས་ཀྱིས་སྤྱི་ཁྱབ་ཧྲུའུ་ཅི་ཞི་ཅིན་ཕིང་ལ་འཕྲིན་
ཡིག་སྤྲིངས་ནས་ཀུང་སི་བཙུགས་ཚུན་གྱི་ལོ་ངོ་40
ལྷག་གི་རིང་བསྒྱུར་བཅོས་གསར་གཏོད་ལ་བརྟེན་
ནས་ཐོབ་པའི་གྲུབ་འབྲས་སྙན་སེང་ཞུས་ཡོད་པ་
དང་། ཐོག་མའི་བསམ་འདུན་མི་བརྗེད་པར་བློ་རྩ་
བརྟན་པོས་བསྒྱུར་བཅོས་བྱས་ཏེ། འབད་བརྩོན་
ཆེན་པོས་ཀུང་སི་སྟོབས་ཆེ་དང་སྤུས་ལེགས་ཤིག་ཏུ་
བསྐྲུན་རྒྱུ་དང་མཚོ་འགག་གཡས་གཡོན་གཉིས་ཀྱི་
མཉམ་འདྲེས་གོང་འཕེལ་ལ་རོགས་འདེགས་ཧུར་ཐག་
ཞུ་རྒྱུའི་ཆོད་སེམས་མཚོན་པར་བྱས་ཡོད་པ་རེད།
（ཉི་མ་ཆོས་སྒྲོན་གྱིས་སྒྱུར་ཞུས་བྱས）

ཞི་ཅིན་ཕིང་གིས་ཞ་མོན་མཁའ་འགྲུལ་ཚད་ཡོད་ཀུང་སིའི་ལས་མི་ཡོངས་ལ་འཕྲིན་ལན་སྤྲིངས་པ།

（པར་ངོས་དང་པོར་མཐུད）སྒྱུར་བཅོས་ལ་དམ་
འཛིན་བྱེད་པའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འགན་འཁྲི་གལ་ཆེན་མཐའ་
གཅིག་ཏུ་འཁུར་དགོས་པ་དང་། སྒྱུར་བཅོས་ལ་སྐུལ་འདེད་
གཏོང་བའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་རང་རྟོགས་ཆེ་རུ་གཏོང་དགོས། ཚང་
འཛོམས་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་དགོངས་དོན་དང་། དེ་བཞིན་ཕྱོགས་
ཡོངས་ནས་སྒྱུར་བཅོས་སྔར་བས་ཟབ་ཏུ་གཏོང་བའི་བརྗོད་བྱ་
གཙོ་བོ་དང་། རྩ་དོན་གལ་ཆེན། བྱ་ཐབས་གལ་ཆེན། རྩ་
བའི་འགན་ལེན་བཅས་ལ་གོ་བ་གཏིང་ཟབ་བླངས་ནས་ཁོང་དུ་
ཆུད་པར་བྱས་ཏེ། སྒྱུར་བཅོས་ལ་སྐུལ་འདེད་གཏོང་བའི་
བསམ་བློའི་རང་རྟོགས་ཆེ་རུ་གཏོང་དགོས། གཟེར་འདེབས་
ཀྱི་སྙིང་སྟོབས་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྱུར་བཅོས་དོན་འཁྱོལ་ལ་དམ་
འཛིན་ལེགས་པར་བྱེད་པར། ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་སྒྱུར་
བཅོས་སྔར་བས་ཟབ་ཏུ་གཏོང་བའི་ཏང་ཀྲུང་དབྱང་གི་
ཐབས་ཇུས་བཀོད་སྒྲིག་རྣམས་ཏང་ཡོངས་ཀྱིས་ངེས་པར་དུ་
དམ་པ་དོན་གཉེར་གྱིས་དོན་འཁྱོལ་ཐུབ་རྒྱུར་དམ་འཛིན་
དང་། སྒྲུབ་ཕོད་སྒྲུབ་མཁས་ཀྱིས་དོན་འཁྱོལ་ཐུབ་རྒྱུར་དམ་
འཛིན་བྱེད་དགོས་པ་དང་། སྒྱུར་བཅོས་ལ་སྐུལ་འདེད་
གཏོང་བའི་ལག་ལེན་གྱི་རང་རྟོགས་ཆེ་རུ་གཏོང་དགོས།
སྤྱི་ཁྱབ་ཧྲུའུ་ཅི་ཞི་ཅིན་ཕིང་གིས“སྒྱུར་བཅོས་བྱེད་
པར་འཆར་འགོད་ལ་མཐོང་ཆེན་བྱེད་དགོས་ལ་དོན་འཁྱོལ་
ལ་དེ་བས་དམ་འཛིན་ལེགས་པར་བྱེད་དགོས་པས། གཟེར་
འདེབས་ཀྱི་སྙིང་སྟོབས་དར་འཕེལ་གཏོང་བ་དང་། སྲིད་
དོན་ལས་རྗེས་ཀྱི་ལྟ་བ་ཡང་དག་པ་བཙུགས་ནས་ལག་ལེན་
བསྟར་བ། གནས་ཚུལ་དངོས་ལ་རྟོག་ཞིབ། བྱ་ཐབས་
དངོས་འདོན་པ། ཕན་འབྲས་དོན་གཉེར་བཅས་བྱས་
ཏེ། ཕྱི་ཚུལ་རིང་ལུགས་དོར་དགོས། ཁྱི་ལ་སེང་གེའི་མིང་
འདོགས་པའི་ལས་ཀ་དང་དམངས་དུབ་རྒྱུ་ཟད་ཀྱི་ལས་ཀ་
གཏན་ནས་སྤེལ་མི་ཆོག”ཅེས་ནན་གསུངས་གནང་ཡོད།
དོན་འཁྱོལ་ལ་དམ་འཛིན་བྱ་རྒྱུ་ནི་ཏང་གི་ཆབ་སྲིད་ལམ་
ཕྱོགས་དང་། བསམ་བློའི་ལམ་ཕྱོགས། མང་ཚོགས་ལམ་
ཕྱོགས་བཅས་ཀྱི་རྩ་བའི་བླང་བྱ་ཡིན་ལ། འགོ་ཁྲིད་ལས་
བྱེད་པའི་ཏང་གཤིས་དང་སྲིད་སྐྱོང་བྱས་རྗེས་ཀྱི་ལྟ་བ་ཞིབ་

བསྡུར་བྱེད་པའི་ཚད་གཞི་གལ་ཆེན་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་པས།
ལག་བསྟར་ཇུས་གཞི་ཡག་པོ་བཟོས་ཏེ། གནད་ལ་འཁེལ་
བའི་སྒོ་ནས་སྲིད་ཇུས་ལག་བསྟར་བྱེད་པ་དང་། དུས་དང་
འཚམ་ཞིང་ཚད་དང་རན་པར་བྱེད་པ། ནུས་ཤུགས་ཡོད་རྒུས་
སྒྲུབ་པ། ནུས་པ་ལྟར་སྒྲུབ་པ་བཅས་བྱེད་དགོས་པ་ལས།
དོན་དངོས་དང་ཁ་གཏན་ནས་འབྲལ་མི་རུང་། བརྟན་ཐོག་
ཡར་བརྩོན་གྱི་ལས་ཀའི་སྤྱིའི་དགོངས་གཞི་མཐའ་འཁྱོངས་བྱས་
ཏེ། བསམ་བློ་བཅིངས་འགྲོལ་དང་། དངོས་ཐོག་བདེན་
འཚོལ། དུས་བསྟུན་མདུན་སྐྱོད། དམ་པ་དོན་གཉེར་
བཅས་མཐའ་འཁྱོངས་བྱ་དགོས། མ་ཟད་རྩ་འཛུགས་ཀྱི་འགོ་
ཁྲིད་ལ་ཤུགས་སྣོན་བརྒྱབ་སྟེ། ལས་བྱེད་པའི་གསར་གཏོད་
ཡར་བརྩོན་དང་བྱ་གཞག་གསར་གཏོད་ལ་སྐུལ་མ་བཏང་ནས་
ཏང་ཀྲུང་དབྱང་གི་སྒྱུར་བཅོས་ཀྱི་ཐབས་ཇུས་བཀོད་སྒྲིག་ལ་
ཕན་འབྲས་ཐོན་པར་འགན་ལེན་ཏན་ཏིག་བྱེད་དགོས།
ངོས་འཛིན་གཅིག་མཐུན་ནི་མདུན་སྐྱོད་ཀྱི་སྒུལ་ཤུགས་
ཤིག་ཡིན་པས། ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་སྒྱུར་བཅོས་ཟབ་ཏུ་
གཏོང་བར་ངེས་པར་དུ་ངོས་འཛིན་གཅིག་མཐུན་ཡོང་བར་
བྱེད་དགོས། ཏང་ཡོངས་དང་རྒྱལ་ཡོངས་མི་དམངས་ཀྱི་
ཧུར་བརྩོན་རང་བཞིན་དང་། རང་འགུལ་རང་བཞིན།
གསར་གཏོད་རང་བཞིན་བཅས་སྐུལ་སློང་གང་ལེགས་བྱས་
ཏེ། སེམས་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་བསམ་བློ་གཏོང་བ་དང་། ཁ་
ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ཤུགས་སྒྲིལ་དགོས། མི་དམངས་མང་
ཚོགས་ཀྱི་སྟོབས་ཤུགས་ནི་འཛད་མཐའ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་
པར་མ་ཟད། བློ་གྲོས་ཀྱང་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་
པས། བརྟག་དཔྱད་ཞིབ་འཇུག་ཤུགས་ཆེན་བྱེད་པ་
དང་། མང་ཚོགས་ཀྱི་ལམ་ཕྱོགས་སུ་ལེགས་པར་སྐྱོད་པ།
དགོས་མཁོ་འདྲི་རྩད་དང་ཐབས་ཇུས་དམངས་ལ་འདྲི་བ།
གཞི་རིམ་དང་མང་ཚོགས་ཀྱི་གསར་གཏོད་སྙིང་སྟོབས་ལ་
བརྩི་འཇོག་བྱེད་པ། མི་དམངས་ཀྱི་འཕྲལ་མཁོ་དང་དཀའ་
ངལ།སེམས་ཁྲལ།རེ་སྒུག་བཅས་ཀྱི་ཁྲོད་ནས་སྒྱུར་བཅོས་ཀྱི་
ཤུགས་རྒྱག་ས་དང་འཇུག་སྒོ་ཡང་དག་འཚོལ་རྒྱུར་མཐོང་
ཆེན་བྱེད་པ། མང་ཚོགས་ཀྱི་ཐོབ་སྣང་ཆེ་རུ་དང་ངོས་

འཛིན་གཅིག་མཐུན་བྱེད་ཚད་མཐོ་རུ་གཏོང་བ་བཅས་བྱེད་
དགོས། དམངས་གཙོ་དར་འཕེལ་དང་བློ་བསྡུས་དགེ་
འཚོལ་མཐའ་འཁྱོངས་བྱས་ཏེ། སྒྱུར་བཅོས་ཀྱི་ཐབས་ཇུས་
ཚན་རིག་རང་བཞིན་མཐོ་རུ་དང་། སྒྱུར་བཅོས་ལག་བསྟར་
བྱེད་ནུས་ཆེ་རུ་གཏོང་དགོས། ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་སྒྱུར་
བཅོས་ཀྱི་ཧུར་བརྩོན་རང་བཞིན་སྐུལ་སློང་དང་། སྒྱུར་
བཅོས་ལ་འཛིན་པའི་ངོས་འཛིན་སྔར་ལས་གཅིག་མཐུན་ཡོང་
བ། གྲུབ་འབྲས་དངོས་དང་མི་དམངས་མང་ཚོགས་ཀྱི་
འདོད་བློ་ཁེངས་ཚད་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྱུར་བཅོས་ལ་ཞིབ་
བཤེར་བཅས་བྱས་ན། སྒྱུར་བཅོས་ལ་སྐུལ་འདེད་གཏོང་
བའི་མཉམ་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཆགས་ངེས།
ཏང་གི་སྐབས་ཉི་ཤུ་པའི་ཀྲུང་ཨུ་ཚང་འཛོམས་གྲོས་
ཚོགས་ཐེངས་གསུམ་པར། ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་སྒྱུར་བཅོས་
སྔར་བས་ཟབ་གཏོང་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྲུང་གོའི་ལུགས་ཀྱི་དེང་
རབས་ཅན་གྱི་ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་མདུན་ལམ་གཏོད་རྒྱུའི་
དུས་རབས་ཀྱི་དུང་བརྡ་བཏང་ཡོད་པས། བློ་མཐུན་ཞི་ཅིན་
ཕིང་གིས་སྲོག་ཤིང་གནང་བའི་ཏང་ཀྲུང་དབྱང་གི་མཐའ་
འཁོར་དུ་མཐུན་སྒྲིལ་སྔར་ལས་དམ་ཟབ་དང་། ཞི་ཅིན་
ཕིང་གི་དུས་རབས་གསར་པའི་ཀྲུང་གོའི་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་པའི་
སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་དགོངས་པ་མཛུབ་སྟོན་དུ་འཛིན་རྒྱུ་
མཐའ་འཁྱོངས། ཏང་གི་སྐབས་ཉི་ཤུ་པའི་ཀྲུང་ཨུ་ཚང་
འཛོམས་གྲོས་ཚོགས་ཐེངས་གསུམ་པའི་དགོངས་དོན་སློབ་
སྦྱོང་ལག་བསྟར། “གཏན་འཁེལ་གཉིས”ཀྱི་ཐག་གཅོད་
རང་བཞིན་གྱི་དོན་སྙིང་ཟབ་མོ་རྟོགས་པ། “སྲུང་སྐྱོང་
གཉིས”མཐའ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ། སྒྱུར་བཅོས་སྒོ་དབྱེའི་
དར་ཆ་མཐོན་པོར་སྒྲེང་བ། གསར་གཏོད་ཡར་བརྩོན་
བཅས་བྱས་ན། ང་ཚོས་ཀྲུང་གོའི་ལུགས་ཀྱི་དེང་རབས་ཅན་
ལ་སྐུལ་འདེད་གཏོང་བའི་རྒྱང་སྐྱོད་ཀྱི་ལམ་བུ་གསར་པར་
བྱས་རྗེས་ངོ་མཚར་ཅན་འཇོག་ཐུབ་ངེས་ཡིན།
（ཤིན་ཧྭ་གསར་འགྱུར་ཁང་པེ་ཅིང་ནས་ཟླ་7ཚེས་
24ཉིན་འབྱོར་བའི་གློག་འཕྲིན）
（ཨོ་རྒྱན་ཚེ་རིང་གིས་སྒྱུར་ཞུས་བྱས）

སྒྱུར་བཅོས་ལ་ཕན་འབྲས་ཐོན་རྒྱུར་སྔར་བས་མཐོང་ཆེན་དང་གཟེར་འདེབས་ཀྱི་སྙིང་སྟོབས་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྱུར་བཅོས་ལ་དམ་འཛིན་ལེགས་པར་བྱེད་དགོས།

（པར་ངོས་དང་པོར་མཐུད）ལེགས་གྲུབ་བྱས་པ་དང་
ལས་འགན་ཁ་གསལ་ཡིན་པ་ངོ་སྤྲོད་བྱས་ཡོད།
སློབ་བསྡུ་བྱ་ཡུལ་དུ་མི་དམངས་འཐུས་ཚོགས་ཀྱི་
འཐུས་མི་དང་སྲིད་གྲོས་ཀྱི་ཨུ་ཡོན། རྒྱུགས་སྤྲོད་སློབ་
མ། དེ་བཞིན་ཁྱིམ་བདག་བཅས་ཀྱིས་ལྗོངས་ནང་
ཁུལ་དང་བོད་ལྗོངས་འཛིན་གྲྭར（སློབ་གྲྭ）སློབ་མ་བསྡུ་
ཚུལ་གསན་པ་སོགས་བྱས་ཏེ། བོད་ནང་ཁུལ་དུ་སློབ་
བསྡུའི་འཆར་གཞི་དང་། ཡིག་ཚགས་གཏོང་སྤྲོད།

འཆར་གཞི། ཞིབ་བཤེར། ལྟ་སྐུལ། ཞབས་ཞུ་
སོཊ་ལས་ཀའི་བརྒྱུད་རིམ་ཤེས་རྟོགས་བྱས་པ་དང་།
རྒྱུཊ་སྤྲོད་སློབ་མའི་འཐུས་མིས་ཀྱང་ཡུལ་དངོས་སུ་རང་
ཉིད་སློབ་གྲྭ་གང་དུ་ཚུད་མིན་བལྟས་པ་རེད།
ཚང་མས་གཅིག་རྗེས་གཉིས་མཐུད་ངང་བྱེད་སྒོ་
དེས་མཐོ་སློབ་སློབ་བསྡུའི་ལས་དོན་གྱི་ཁ་གསལ་ཚད་
སྔར་བས་མཐོ་རུ་བཏང་བ་དང་། རང་སྐྱོང་ལྗོངས་
སློབ་གསོ་ཡིག་རྒྱུགས་ཁང་གིས་རང་འགུལ་ངང་སྤྱི་

ཚོགས་ཀྱི་ལྟ་སྐུལ་དང་ལེན་དང་བློ་འདྲིའི་ཐབས་ལམ་
ཕུན་སུམ་ཚོགས་སུ་བཏང་བ། ཞབས་ཞུའི་ནུས་ལྡན་
རང་བཞིན་ཆེ་རུ་བཏང་ནས། སློབ་བསྡུའི་མི་སྣའི་སླ་
བཅོས་སྤུ་ཙམ་ཡང་མི་བྱེད་པའི་ལས་ཀའི་སྤྱོད་ཚུལ་མྱོང་
ཚོར་ཟབ་མོ་བྱུང་། གཟབ་ནན་དང་ཚད་ལྡན་གྱིས་
ཡིག་ཚགས་གཏོང་སྤྲོད་སོགས་བྱེད་པའི་ཞབས་ཞུས་
རྒྱུགས་སྤྲོད་སློབ་མའི་བློ་བདེ་པོ་ཡོང་རྒྱུ་རེད་ཅེས་བཤད།
（སྟོབས་རྒྱལ་གྱིས་སྒྱུར་ཞུས་བྱས）

ལྷ་སའི་མཉམ་འདྲེས་སྨྱན་སྦྱོར་ལྟེ་གནས་
སུ་གནས་ཚུལ་འབྱོར་གསལ། ཚེས་24ཉིན་གྱི་སྔ་
དྲོར་པེ་ཅིང་གྲོང་ཁྱེར་སྐྱེད་ཚལ་སྔོ་སྒྱུར་ཅུས་ཀྱི་རིགས་
གཅིག་མཁས་ཅན་ཚོགས་པས་ལྷ་སར་ཁ་གཏད་
རོགས་སྐྱོར་གྱི་གསོ་སྦྱོང་དེ་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་གྲོང་ཁྱེར་
དོ་དམ་ཅུས་སུ་འགོ་བཙུགས་པ་རེད། པེ་ཅིང་ནས་
ཡོང་བའི་སྐྱེད་ཚལ་སྔོ་སྒྱུར་རིགས་གཅིག་མཁས་ཅན་
7གྱིས་ཉིན་གཉིས་ནང་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་སྐྱེད་ཚལ་སྔོ་
སྒྱུར་གྱི་འབྲེལ་ཡོད་ཚན་པ་དང་མི་སྣར་ཆེད་དོན་སློབ་
ཁྲིད་བྱ་རྒྱུ་རེད།
ད་ཐེངས་ཀྱི་གསོ་སྦྱོང་དེ་རྩལ་ནུས་འཆད་ཁྲིད་

དང་ལག་ལེན་བཀོལ་སྤྱོད་གཉིས་སུ་དབྱེ་ཡོད་པ་དང་
ནང་དོན་ནང་རྒྱ་སེའི་མེ་ཏོག་གི་སྣ་ཁ་གདམ་གསེས་
དང་སོན་འདུལ་སྦྱོང་། ཡལ་བཞུར་རྒྱག་པ། ནད་
འབུ་འགོག་བཅོས། གྲོང་ཁྱེར་གྱི་སྔོ་ལྗང་ཁུལ་ཇུས་
འགོད་སོགས་ཚུད་ཡོད། རིགས་གཅིག་མཁས་ཅན་
ཚོས་གོ་སླ་བའི་འགྲེལ་བཤད་གནང་བ་དེས་སྦྱོང་
བརྡར་ནང་ཞུགས་མཁན་ཚོས་རྩི་ཤིང་བདག་སྐྱོང་གི་
གནད་འགག་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་དང་། སྐྱེད་ཚལ་
བདག་སྐྱོང་དོ་དམ་ལས་དོན་ལ་བསམ་ཕྱོགས་གསར་
པ་དང་བྱ་ཐབས་གསར་པ་མཁོ་འདོན་བྱས་ཡོད།
གྲོང་ཁྱེར་དོ་དམ་ཅུས་ཀྱི་ཅུས་ཀྲང་གཞོན་པ་ལི་

ལི་ལིས་རིགས་གཅིག་མཁས་ཅན་ཚོགས་པ་ཕེབས་པ་
དེས་ལྷ་སའི་སྐྱེད་ཚལ་སྔོ་སྒྱུར་ལས་དོན་ལ་རྩ་ཆེའི་
ཉམས་མྱོང་སྦྱིན་པར་མ་ཟད། ལྷ་ས་དང་པེ་ཅིང་
དབར་གྱི་མཛའ་གྲོགས་སྤེལ་རེས་དང་མཉམ་ལས་ལ་
དེ་བས་སྐུལ་མ་ཐེབས་ཡོད། ད་ཐེངས་ཀྱི་རིགས་
གཅིག་མཁས་ཅན་ཚོས་བློ་རྩེ་གཅིག་སྒྲིམ་ངང་གསོ་
སྦྱོང་བྱས་པ་བརྒྱུད་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་སྐྱེད་ཚལ་སྔོ་
སྒྱུར་ལས་དོན་ལ་གྲུབ་འབྲས་དེ་བས་མངོན་གསལ་
དོད་པོ་ཐོབ་ནས་མཛེས་སྡུག་ལྡན་པའི་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་
ཁོར་ཡུག་ཅིག་གཏོད་ཐུབ་པའི་ཡིད་ཆེས་ཡོད་ཅེས་
བཤད། （སྟོབས་རྒྱལ་གྱིས་སྒྱུར་ཞུས་བྱས）

པེ་ཅིང་གྲོང་ཁྱེར་སྐྱེད་ཚལ་སྔོ་སྒྱུར་ཅུས་ཀྱི་རིགས་གཅིག་མཁས་ཅན་ཚོགས་པས་ལྷ་སར་ཁ་གཏད་རོགས་སྐྱོར་གྱི་གསོ་སྦྱོང་འཛིན་གྲྭ་གཉེར་འགོ་ཚུགས་པ།